

býti dána totožnost při dalším propůjčení koncese, aby po zákonu bylo odvolací právo společenstva vyloučeno.

Z textace shora citovaného zák. ustanovení se podává, že zákon má na mysli místnost, kde se dosud hostinská koncese provozovala, resp. kde se má dále propůjčená koncese provozovati. Rozumí-li se však provozováním koncese realizace oprávnění z koncese koncesionáři plynoucích, jest místností, v níž se hostinská koncese provozuje, každá místnost, ve které se vykonává některé koncesní oprávnění. Živnostenský řád v § 16 pod lit. a—g) taxativně vypočítává práva, která v sobě zavírá koncese hostinská a výčepnická a dále pak stanoví, že tato práva mohou býti propůjčena buď každé zvlášť o sobě anebo několik jich anebo všechny dohromady, ale po každé jest je v koncesi výslovně uvést. Z toho plyne, že místností, v níž je hostinská a výčepnická koncese provozována, nutno rozuměti každou — a l e j e n t u — místnost, pro kterou byla koncese udělena, a v níž se vykonává — v mezích udělené koncese — některé oprávnění vypočtené v § 16, lit. a—g) živ. řádu, totiž místnost, v níž se přechovávají cizinci [písm. a)], podávají pokrmy [písm. b)], čepuje pivo, víno [písm. c), d), e)], prodávají pálené nápoje lihové [písm. d)], podává káva, čaj atd. [písm. f)], v níž se hrají dovolené hry [písm. g)]. Podle toho při řešení otázky, zda jde o další propůjčení koncese »v téže místnosti«, bude nutno zjišťovati, zda místnost, v níž byla na základě koncese provozována hostinská a výčepnická živnost, t. j. vykonáváno — v mezích koncese — některé oprávnění plynoucí koncesionáři z § 16, lit. a—g) živ. řádu, je totožna s místností, ve které bude koncesionář oprávněn vykonávati některé oprávnění z dále propůjčené koncese. Je samozřejmé, že byla-li koncese provozována nikoliv v jediné, nýbrž ve více místnostech, a má-li dále propůjčená koncese býti provozována rovněž ve více místnostech, bude třeba přihlížeti k identitě všech těchto místností v jich souhrnu. Užil-li zákonodárce v § 18 živn. řádu výrazu »v téže místnosti« (in demselben Lokal) v čísle jednotném, učinil tak zřejmě proto, aby pregnančně vyjádřil, že záleží na totožnosti každé jednotlivé místnosti, v níž se živnost provozovala, pokud se týče, má býti provozována.

Nález ze dne 13. září 1938, č. 6243/35-7.

1. *Condictio indebiti* podle obdoby § 1431 ob. z. obč. má místo i v právu veřejném.

2. Plátce, který omylem platil indebite nápojovou dávku vybranou obcí bez povolení, zásadně nemůže žádati její vrácení, jestliže ji přesunul na konsumenty.

3. Správní úřad, rozhoduje o nároku na vrácení obecní dávky indebite placené, jest oprávněn a povinen rozhodnouti nejen o zásadní povinnosti obce dávku vrátiti, nýbrž i o tom, jakou částkou a v jaké lhůtě ji obec má vrátiti.

Na sporu byla otázka povinnosti obce vrátiti vybranou dávku

z piva, jež byla obcí vybírána bez právního podkladu, t. j. bez vydání pravidel, na nichž se usneslo obecní zastupitelstvo podle vládou vydaných vzorcových pravidel se schválením vyššího úřadu dohlédacího.

Předmětem sporu je tedy nárok na vrácení veřejnoprávního plnění, které bylo omylem placeno, ač tu povinnosti je plnění nebylo — tedy obdoba soukromoprávní *condictio indebiti*, jak je upravena v § 1431 o. z. o.

V právu našem není ani pozitivní normy všeobecné, ani pro obor obecních dávek normy speciální, která by upravovala veřejnoprávní *condictio indebiti*. Avšak zásada, na níž spočívá i ustanovení § 1431 o. z. o. — že ten, kdo se bezdůvodně obohatil na úkor jiného, je povinen to, oč se na úkor jeho bezdůvodně obohatil, jemu vrátiti — je tak zakořeněna v obecném přesvědčení právním, že nutno ji pokládati za obecnou zásadu, ovládající právo vůbec, a dlužno pak — pokud není pro některý obor práva veřejného normována pozitivně zvláště a z povahy veřejného práva nepodává se nic jiného —, užiti na poměry veřejnoprávní analogicky pozitivní úpravy právní, jaké se zásadě té dostalo pro obor práva soukromého v obecném zákoníku občanském.

Condictio podle občanského práva předpokládá skutečné obohacení jedné strany na úkor strany druhé bez právního důvodu. *Condictio indebiti* podle § 1431 o. z. o. má místo, když někdo plnil *solvendi causa*, domnívaje se omylem, že je tu dluh, ač tu po právu dluhu nebylo; šlo-li o omyl právní či skutkový, je irrelevantní. (Krainz-Pfaff-Ehrenzweig System II. sv., str. 352 sq.; Krčmář, Právo obligační, str. 275 sq.).

Condictio indebiti jako jeden z případů nároku z bezdůvodného obohacení předpokládá, že obohacení jedné strany nastalo na úkor strany druhé.

Stížnost obce namítala, že obohacení obce se nestalo na úkor hostinských a výčepníků, ježto tito přesunuli placení dávky na spotřebitele zvýšením ceny piva o dávce přiměřenou částku.

Po této stránce je rozhodno, zda hostinští částky, které z titulu pivní dávky zaplatili obci, skutečně nesli ze svého či zda je v ceně piva přesunuli na konsumenty.

Kdyby to byla pravda, nemohli by právem namítati, že placením dávky obci oni utrpěli ztrátu na majetku. Rozhodno je ovšem zvýšení ceny piva právě jen z důvodu přesunu dávky na konsumenta, nikoliv zvýšení, k němuž snad došlo z důvodů jiných a bez souvislosti s nápojovou dávkou.

Konečně namítala stížnost, že správní úřad má se omeziti jenom na výrok, byla-li obec v kritické době oprávněna pivní dávku vybírat čili nic, kdežto kondemnatoří výrok o povinnosti její vrátiti dávku prý přísluší soudu.

Tento názor je mylný, neboť — jak bylo již judikaturou nejvyššího správního soudu opětne vysloveno (srv. na př. Boh. A

5288, 5726, 5659, 5696/26, 11.807/35), a jak uznává shodně i nejvyšší soud (srv. Vážný 7287/27 a rozh. z 27. listopadu 1923 R I 996) — náleží rozhodování ve sporu o vrácení veřejného plnění in toto do kompetence úřadů správních. Výrok správního úřadu musí ovšem potom přesně vysloviti, kterému jednotlivému plátcí a jakou částku má obec vrátiti.

Nález ze dne 17. září 1938, č. 4939/35-6.

Jestliže státní úředník musí při služební cestě použití vlaku, ve kterém jsou zařaděny vozy jen II. a III. třídy, nemá právního nároku na náhradu jízdného podle I. třídy.

Na sporu byla otázka náhrady služebních výloh pro státního zaměstnance, o níž ustanovuje § 147 plat. zák. č. 103/1926 Sb. z. a n., že se upraví vládním nařízením nárok státních zaměstnanců na náhradu služebních výloh — zejména při úředních výkonech mimo úřad (úředních cestách, komisích...). Podle § 206 tohoto zákona, pokud nebudou vydána vládní nařízení podle... §§ 146 a 147, zůstávají v platnosti dosavadní předpisy o předmětech, jež mají býti upraveny těmito vládními nařízeními. Takové vládní nařízení o náhradě služebních výloh při úředních cestách nebylo dosud vydáno, a platí proto v tomto směru dosavadní předpisy, jak o tom ustanovoval i § 58, odst. 2 služební pragmatiky č. 15/1914 ř. z. Byly tedy ponechány v platnosti dosavadní předpisy o tomto předmětu.

Ministerským nařízením ze dne 10. března 1849, č. 158 ř. z. byla vyslovena zásada, že při služebních cestách, které zcela nebo zčásti mohly býti vykonány po železnici, mají býti na jízdném místo poštovního přiznány jen výlohy skutečně vzešlé použitím železnice, a to pro úředníky až včetně 7. dietní třídy jízdné podle první, pro ostatní úředníky jízdné podle druhé vozové třídy. Podle § 1 min. nař. ze dne 18. června 1873, č. 115 ř. z. určuje hodnotní třída (která podle zákona z 15. dubna 1873, č. 47 ř. z. nastoupila na místo dřívější dietní třídy) státních úředníků výměru diet a jízdného. V § 5 téhož nařízení se praví, že při služebních cestách, které se konají po železnici, přísluší státním úředníkům od I. až včetně VII. hodn. tř. jízdní ceny podle první, ostatním úředníkům, auskultantům, praktikantům, elevům a aspirantům podle druhé vozové třídy.

Dále nutno přihlídnouti k výnosu ministerstva financí z 8. března 1851, č. 62 ř. z. o používání parolodí a k min. nař. z 16. června 1887, č. 80 ř. z. o používání parních tramwayí a elektrických drah, podle nichž směřjí státní úředníci při komisionálních cestách účtovat na jízdném pouze výdaje skutečně vzniklé použitím těchto dopravních prostředků, a to tam, kde jsou jen dvě vozové třídy, jízdné podle první třídy.

Z předpisů těchto plyne arciž, že státní úředník není povinen používat při služebních cestách takových hromadných dopravních prostředků, ve kterých nebyly zařaděny aspoň dvě třídy vozové (srov. Boh. A 9868/1932 a 12.753/37), leč z předpisů těch vzhle-